

Háim Nahman Bialik

Elaszott fű

*Mert az Úr szele fújt rá,
bisz fű a nép!
(Jezsajás XL. 7.)*

*Tengő, elaszott fű, kóró csak népem!
Elnyúlik, egyetlen, nagy hullá a réten!
Zeng-zúdul az Isten hívó szava hosszan,
S nem mozdul a nép, egy ize se moccan.
Mint álmos oroszán, nem hallja riadtan
A hangot, a Hangot, – egy férfi se pattan,
Ujjongva dalokkal a nép szíve nem cseng.
Csend szerte a földön, a nagy vizeken csend.
Eljöttek elébe a távoli vérek,
Az isteni szóval a drága fivérek,
S nem nyújtja kezét se, köszönni se fárad,
Bár hű ajakukról az ő neve árad.
Tombol s arany isteneket les a balga,
S a mennyei dörgés elvész a zsvájba,
A sanda gonoszság a szíve lakója,
Durván habotázik az isteni szóra.*

*Mert aljas e nép, kór-verte gonosz had,
A külseje züllik, a belője rothad!
S e búban, e kínban egy férfi sem áll ki,
Egy tettek elé dobogó szív, akárki,
Hogy – szikra szívében! – fölforrjon a vérünk,
S fáklyázzon a lelke, míg célba nem érünk –
Ki vallja az Istent és vallja kiállván:
Drágább ez a nép, mint a kincs meg a bálvány!
Egy férfi, – szeléd, de erői lobognak,
S utálja sorát már a szolga- napoknak, –
Mint népe nyakán a kemény iga terbe,
Jósága olyan nagy, s irgalmas a lelke,
Ott zúg a szívében a gond óceánja,
Fölgyújtja e gondnak a vért is a lángja,
S ekhözva dörög rá éj-nap szakadatlan:
„Serkenj! Föl a tette! Az Úr teveled van!”*

*Elvész ez a nép, – a lehellete szégyen,
Ing-leng, amit alkot, szélhordta szeszélyben.
Évezredi bolygás korbácsa, setét út
Elzúgta a szívét, nagy szelleme széthullt.
Meggzokva a szíjat, fölajdul-e máson
A vert, suta lélek, mint durva rugáson?
A góluszi poklok völgyébe bolyongva,
Gondolhat-e másra, mint szűk, napi gondra?
Szíthatja-e lángját? Feltörbet a fényig?
Mutathat-e utat? Eljuthat a célig?
Míg meg nem ütötték, rusnyán aluszik, vár,
Csak arra riad föl a nép, ha ölik már.
Szikkadt venyigének, tört ágú fagyalnak,
Habbordta mobának használ-e a harmat?
Ha lobban a zászló s sófár riog újra,
Fölkél-e, ki megbolt? Mozdul-e a hullá?*

Háim Nahman Bialik

A nép áldása

*Adjon az Úr erőt szerte a nagyvilágban
Annak, kiből e föld poráért ver a szív!
Testvér, ne csüggedezz, – ujjongva és vidáman
Siess segíteni, – a nép munkára hív!*

*Ládd, számon tartjuk ám bús utatok s szeretjük
A veritékes arc vizét s a könnyeket,
Harmatként hull alá s üdíti drága cseppjük
Lelkünket, mely halál és élet közt lebeg.*

*Szent minden könny, amely – népünknek dúsz ajándék –
Könnyeink tengerébe csendülve behull, –
És verejtéketek – áldozni tiszta szándék –
Az utat építi, amerre jön az Úr!*

*Alapot raktatok. S ha nem is értek ormot,
Munkátok, véreim, már nemiába volt!
De jó még nap, mikor meszeltek és vakoltok,
Elég lesz mára csak meghúzni a zsinórt.*

*Apránkint építünk! Apránkint fog felállni
Őrök és nagy egészé a vén romok raja!
És tódul a világ, tódul majd megcsodálni,
Mit tett e kósza nép, e népek-apraja!*

*S ti lombák, hol marad bokátok fürge kedve?
Izráel szolgálja, s Méróz fia vajon?
Jaj, széthullott erők, mikor tapadtok egybe?
Vállvetve a sereg: erő és hatalom.*

*Ne mond: „Kicsik vagyunk”. Nem látod-e be, hogy ma
Népünk HATALMASA együtt csatáz velünk?
Nem alkotott ilyet, tán Zerubábel óta
Nem alkotott ilyet munkáló két kezünk!*

*Csúfság reá, aki csúfolja terveinket!
Segíts a népeden a rög ekéivel!
A hegyek csúcsain az Úr parancsa minket
Dörögve szólogat: „Előre! Erre, fel!”*

A puszta utolsó halottai

*„Serkenj föl, sivatag kóbora! – hagyd a barbár
pusztákat! Hosszú út és hosszú-hosszú harc vár.*

*A puszták tétovája, vak vándor, nincs tovább!
Óriás, tágas utak szalagja fut alá.*

*Negyven nagy éven át a hegyek közt bolyongva,
hatszázezer halottat kapartunk a homokba.*

*Elbulltak szolgasorban. Emlékükért a könny
ne hulljon, bú ne keljen! Lép át tetemükön!*

*Csak hadd rohadjanak, s velük a rongy tarisznya,
melyet még Egyiptom akasztott vállaikra.*

*Álmodjanak csak ízes hagymákat odalent,
s húsosfazekat hozzá, nagyot, töméntelent.*

*A keselyű s a moró szél maholnap pörbeszállnak
hullájáért a puszta utolsó halottjának.*

*Most mosdik, im, először, Nap, vidám és szilaj
sugárzuhatagodban egy izmos, ifjú faj!*

*Egy nemzedék először ujjong föl mámorában,
megittasulva, Szent Nap, fényeid záporában!*

*Serkenj hát, ő s bolyongó! Hagyd a sivatagot!
Csak csendben! Semmi lárma! Halkal haladjatok!*

*Az alvó puszta népét föl ne riassza talpad,
lépteid lágy ekhóját tennen szívedben hallgasd.*

*Ügyelj, ha szíved dobban, mert Isten üzen abban!
Menj! Új országba lépsz ma! Indulj hát, szabadabban!*

*Nem, ott nem égi mannát, nem fürj húsát nyeled –
Munkád komor gyümölcsét, robotos kenyeret.*

*Nem, nem mennyborította pusztai sátrat építsz –
Más sátrakat lakol majd, másfajta házat építsz.*

*E bús pusztán kívül lesz még lakozni más,
szébb országa az Úrnak, szellős és óriás.*

*A sivatag üvöltő és kopár terein túl
egy szébb világra hull a nap aranya. Indulj!”*

*Nébó aranyormán szörnyű barci angyal,
Józua, Nun fia áll, a bukó nap
fénye veri, s roppant seregéhez
zúgó ajkai szólnak.*

*Nyílként tovaszáll az erős, a dacos hang,
lobban a szó, mint tüzes fáklya-jel,
s a puszta kietlen tere utána-
kondul ijesztőn: Hódíts Izrael!*

*Lent a szabad nép – ifjú oroszlán,
roppant tábor, parti főveny –
ájtatosan, némán a fejekre
ledörgő hangra fülel.*

*S már zendül a kürt: Indulj! A Vezér is
Nébó csúcsáról íme leszáll.
S Izrael nem indul? A hegy előtt
görnyedve, szótlan mire vár?*

*Mit sajnál még itt ezen a pusztán?
Mire néz sóvár szemmel a völgyben?
Mért e halk sírás? Miért e könnyek?
Kit keres Nébó ormai közt fenn?*

*Mózeset, aki megbalt, őt keresik.
S a tenger nép, mint egyetlen ember,
az Isteni Férfi előtt szerelemmel,
hű Pásztorra előtt térdre esik.*

Saul Csernihovszky

Órségen

*Hát ma éjjel se alszunk, cimborák!
Kezüink ügyébe vasvillát, kapát!
Dorongot, löcsöt, ásót! Egyre megy!
Strázsáljuk kint a réti hideget.
Hallgatjuk vériünk lüktető szavát,
Hallgat a vérre-szomjas pusztaság.*

*Hát ma éjjel se alszunk, cimborák!
Virrasztjuk ősz apánk meg ősz anyánk,
Kik megszentelték dúsan az Urat,
Áldoztak lyányt és küldöttek fiat
Köteles harcba: küzdjön meg vele
A vérre-szomjas puszta embere!*

*Hát ma éjjel se alszunk, cimborák!
Narancsot őrziünk, szőlőt, datolyát,
Bimbóban, rügyben álmodó füget,
Agyagcserépben apró csemetét,
Kévébe vágó, lengő gabonát,
Mely traktor elé ontja aranyát.*

*Hát ma éjjel se alszunk, cimborák!
Jószágot őrziünk, istállót, tanyát!
Akolban, ólban ott a hű barom,
Mely vélünk fáradt forró ugaron,
És vére-zsírja csurgott a sovány
Barázdán és az álló gabonán.*

*Hát ma éjjel se alszunk, cimborák!
Az asszony hadd aludja ki magát!
Féli a tarlón komor emberét,
Ki mint a szábra, makacs és setét,
S ki áll, kezében puskatus, kapa,
S a Gyermekekért virraszt ma éjtszaka.*

Rábel Hazámhoz

*Még meg se daloltam,
Hazám, a neved, hős
Tettel se dicsértem,
Prédás diadallal --
Csak egy kicsi kis fát
Ültettem a Jordán
Mellet, csak egy ösvényt
Tapostam a réten.*

*Szegényes ajándék,
Én édesanyám, ez,
Hitványka, szegényes,
Ezt adja leányod --
Boldog kacagást, ha
Fölcsattan a napfény,
Rejtett zokogást, hogy
Pusztulsz a nyomorban.*

Meddő nő

*Fiam ha volna! Kis fiam!
Fekete fürtű és okos!
Kézen vezetném, lassudan.
A kertünk útjain.
Kicsim,
Fiam!*

*Fény-nek nevezném! Kicsi Fény!
Oly tiszta, gyöngéd csöpp e név,
Egy csöpp a fényből!
Így szólogatnám kicsikém:
„Te picí
Fény!”*

*Sírok, mint Rábel ösanyám.
S mint Hanna Siló városában,
Imádkozom az Úr előtt.
És várom
Őt.*